

[Startpagina](#) > 2 - Mijn rechten tijdens het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek en voordat de zaak door de rechtbank/het hof wordt behandeld

2 - Mijn rechten tijdens het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek en voordat de zaak door de rechtbank/het hof wordt behandeld

Uit welke fasen bestaat het strafrechtelijk onderzoek?

Het opsporingsonderzoek en het strafrechtelijk onderzoek zijn bedoeld om bewijzen te verzamelen over een gepleegd strafbaar feit en vast te stellen of een of meer verdachten dit strafbare feit hebben gepleegd.

De Procureur d'Etat (hierna "procureur") start een voorbereidend onderzoek dat wordt uitgevoerd door de politie, die de mogelijke daders verhoort, sporen verzamelt en de zaak in een proces-verbaal beschrijft.

Als het opsporingsonderzoek wordt afgesloten, besluit de procureur het dossier te sluiten zonder verdere vervolging of de verdachte naar een rechtbank te verwijzen om er te worden berecht.

Als sprake is van een zwaar misdrijf (*crime*) of van een gecompliceerd licht misdrijf (*délit*), benoemt de procureur een onderzoeksrechter, die de voor de verdachte bevrijdende en belastende feiten en omstandigheden verzamelt en onderzoekt. De rechter klaagt elke verdachte aan die bij de zaak betrokken lijkt te zijn en hij kan zelf of via de politie overgaan tot huiszoekingen, beslagleggingen of andere verrichtingen. Hij kan elke verdachte in verzekering stellen.

Bij een gerechtelijk onderzoek, in ieder geval bij een zwaarder misdrijf, brengt de rechter verslag uit aan de procureur over het dossier. Laatstgenoemde vordert sluiting van het dossier zonder verdere vervolging of verwijzing van de verdachte naar een rechtbank om er te worden berecht. De *Chambre du conseil* (raadkamer) van de arrondissementsrechtbank besluit de eisen van de procureur wel of niet te volgen.

Mijn rechten tijdens het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek

- [Verhoor/voorbereidend opsporingsonderzoek door de politie \(1\)](#)
- [Aanhouding \(met inbegrip van Europees aanhoudingsbevel\) \(2\)](#)
- [Verhoor door de onderzoeksrechter en hechtenis \(3\)](#)
- [Zitting van de Chambre du conseil \(raadkamer\) om te beslissen over de invrijheidstelling \(4\)](#)
- [Gerechtelijk onderzoek van de zaak door de procureur/onderzoeksrechter en de rechten van de verdediging \(5\)](#)
- [Procedure van sluiting van het gerechtelijk onderzoek en verwijzing naar de rechtbank \(6\)](#)

Verhoor/voorbereidend opsporingsonderzoek door de politie (1)

Wat gebeurt er tijdens het voorbereidend opsporingsonderzoek?

Na aangifte door een slachtoffer of een door de politie geconstateerd zwaar of lichter misdrijf, leidt de procureur het voorbereidend opsporingsonderzoek en probeert er achter te komen wie het strafbare feit heeft gepleegd. Bij lichte misdrijven kan hij een onderzoeksrechter met het onderzoek belasten om alle gegevens van de zaak te verzamelen. Bij zwaardere misdrijven moet de onderzoeksrechter worden ingeschakeld. Alle getuigen kunnen worden gehoord. Zo kunt u door de procureur, de politie of de onderzoeksrechter worden opgeroepen om te worden gehoord over uw mogelijke rol in de zaak.

Wat betekent "verdachte" zijn?

Op het moment waarop u als "verdachte" wordt aangemerkt door de onderzoeksrechter, dat wil zeggen:

beschuldigd van het begaan van een strafbaar feit, heeft u bepaalde rechten tijdens het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek. U wordt echter als onschuldig beschouwd totdat het bewijs van uw schuld door een rechter is uitgesproken en vastgesteld.

Wat wordt mij verteld over wat er gaat gebeuren?

U hebt het recht om geïnformeerd te worden over de aard en de reden van de aanklacht, dat wil zeggen over de feiten die u worden aangerekend en de rechtsgronden. Dit informatierecht heeft tot doel u in staat te stellen uw verdediging zo goed mogelijk voor te bereiden. De informatie moet begrijpelijk en volledig zijn en moet u door een ambtenaar van de gerechtelijke politie of door de onderzoeksrechter worden verstrekt.

Kan ik worden bijgestaan door een tolk als ik de taal niet spreek?

Als u geen van de door de gerechtelijke instanties (politie of onderzoeksrechter) gebruikte talen spreekt, wordt een beroep gedaan op een tolk. Deze tolk vertaalt alle vragen en al uw antwoorden.

Aanhouding (met inbegrip van Europees aanhoudingsbevel) (2)

Wat gebeurt er bij op heterdaad ontdektelichte of zware misdrijven?

Bij op heterdaad ontdekte lichte of zware misdrijven, dat wil zeggen als een strafbaar feit zojuist heeft plaatsgevonden, kunt u direct door de politie worden aangehouden als u ervan wordt verdacht dit strafbare feit te hebben gepleegd. U kunt maximaal 24 uur door de politie worden vastgehouden. Voorwerpen die bij het strafbare feit gebruikt kunnen zijn, mogen in beslag worden genomen. Er mogen vingerafdrukken en foto's van u worden genomen. Uw DNA mag ook worden afgenomen. U wordt vervolgens voorgeleid aan een onderzoeksrechter.

Wanneer heb ik recht op een advocaat en hoe regel ik dat?

Als u op heterdaad bent aangehouden voor een licht of zwaar misdrijf door ambtenaren van de gerechtelijke politie of bent verhoord door de onderzoeksrechter, zijn deze genoemde personen verplicht u mede te delen dat u het recht hebt om u te laten bijstaan door een advocaat en moeten zij u toestaan contact op te nemen met een advocaat om u te laten bijstaan. Deze mededeling moet, voordat u wordt verhoord, schriftelijk en rechtstreeks aan u worden gedaan in een voor u begrijpelijke taal.

Mag ik contact opnemen met een familielid of een vriend?

De politie moet u schriftelijk en rechtstreeks, in een voor u begrijpelijke taal, op de hoogte stellen van uw recht om iemand van uw voorkeur te waarschuwen en moet u een telefoon geven. Dit kan een familielid of een vriend zijn, tenzij dit tegen het belang van het onderzoek is.

Mag ik contact opnemen met een arts als dat nodig is?

Zodra u in verzekering bent gesteld, wordt u schriftelijk en rechtstreeks en in een voor u begrijpelijke taal, op de hoogte gebracht van uw recht om u onmiddellijk door een arts te laten onderzoeken. De procureur kan ook altijd, op eigen initiatief of op verzoek van een familielid van u, een arts aanwijzen om u te onderzoeken.

Mag ik contact opnemen met mijn ambassade als ik onderdaan ben van een ander land?

U kunt contact opnemen met een persoon van uw keuze, dus ook met de ambassade van uw land als u dat wenst.

Mag ik gefouilleerd worden?

Als u er tijdens uw inverzekeringstelling van wordt verdacht voorwerpen te hebben verborgen die kunnen helpen bij het achterhalen van de waarheid of voorwerpen die voor u of iemand anders gevaarlijk zijn, mag u worden gefouilleerd door iemand van hetzelfde geslacht.

Mag men mijn woning, mijn kantoor, mijn auto, enz. doorzoeken?

In het kader van een voorbereidend opsporingsonderzoek, kan huiszoeking in uw woning alleen met uw expliciete en handgeschreven goedkeuring worden verricht. Bij lichte of zware misdrijven op heterdaad is deze goedkeuring

niet nodig en kan huiszoeking op elk tijdstip van de dag of nacht worden verricht. Het doorzoeken van uw auto is ook mogelijk als er aanwijzingen zijn dat u een licht of zwaar misdrijf hebt gepleegd.

Een huiszoeking in uw woning in het kader van een gerechtelijk onderzoek kan alleen tussen half zeven 's morgens en acht uur 's avonds worden verricht. U kunt een kopie van uw documenten inzake de inbeslagneming krijgen en verzoeken of u een in beslag genomen voorwerp terugkrijgt. De Staat geeft u dit voorwerp terug als het niet nodig is voor het vinden van de waarheid of voor het zekerstellen van rechten van partijen en als deze teruggaaf geen gevaar oplevert voor personen of goederen. Teruggaaf kan worden geweigerd in de gevallen waarin inbeslagneming wettelijk verplicht is.

Kan mij worden gevraagd om vingerafdrukken te laten maken of DNA-monsters of andere lichaamsvloeistoffen te laten afnemen?

In opdracht van de procureur of de onderzoeksrechter en met uw voorafgaande schriftelijke goedkeuring, kan een ambtenaar van de gerechtelijke politie bij u celmateriaal afnemen om een DNA-profiel voor vergelijking op te stellen.

U kunt gedwongen worden om celmateriaal te laten afnemen als er een direct verband lijkt te bestaan tussen u en de totstandkoming van de in het geding zijnde feiten en op deze feiten een straf staat van ten minste twee jaar.

U mag niet gedwongen worden tot bloedafname.

De procureur kan opdracht geven voor het nemen van vingerafdrukken als blijkt dat u hebt deelgenomen aan een zwaar misdrijf op heterdaad en tijdens het voorbereidend opsporingsonderzoek. Deze vingerafdrukken kunnen later door de politie worden gebruikt voor preventie, onderzoek en vaststelling van strafbare feiten.

Als vingerafdrukken verplicht nodig zijn voor het vaststellen van uw identiteit, kunnen ze van u worden gevraagd in het kader van een opsporingsonderzoek voor zware of lichte misdrijven op heterdaad, een voorbereidend opsporingsonderzoek, een rechtsverzoek of de uitvoering van een onderzoeksopdracht van een gerechtelijke autoriteit met toestemming van de procureur of de onderzoeksrechter. Deze vingerafdrukken kunnen later door de politie worden gebruikt voor preventie, onderzoek en vaststelling van strafbare feiten, tenzij u niet aan een gerechtelijk onderzoek of uitvoeringsmaatregel bent onderworpen.

Hoe kan de onderzoeksrechter u ertoe brengen om te worden verhoord?

Als u op vrije voeten bent, kan de onderzoeksrechter u per brief, en wel door middel van een bevel tot verschijning, oproepen. Hij maant u alleen maar aan om op de aangegeven datum en tijd te verschijnen en u wordt onmiddellijk verhoord door de onderzoeksrechter.

Maar hij kan u ook laten ophalen door de politie door middel van een bevel tot meenemen voor verhoor, als de onderzoeksrechter van oordeel is dat er vluchtgevaar is, gevaar dat er bewijzen verdwijnen of als u niet komt opdagen op zijn verzoek. Bij een zwaarder misdrijf wordt vluchtgevaar verondersteld als op het strafbare feit een straf staat die geldt voor zware misdrijven.

Een aanhoudingsbevel kan worden uitgegeven als de verdachte op de vlucht is of in het buitenland woont en op de strafbare feiten waarvan hij verdacht wordt, een gevangenisstraf staat.

Als ik onderdaan ben van een ander land, moet ik dan aanwezig zijn bij het gerechtelijk onderzoek en kan ik per video deelnemen?

U moet bij een verhoor aanwezig zijn. De wet voorziet niet in deelname per video.

Verhoor door de onderzoeksrechter en hechtenis (3)

Wat is het doel van het verhoor door de onderzoeksrechter?

De onderzoeksrechter stelt uw identiteit vast en informeert u over de tijdens de procedure te verrichten handelingen. Hij informeert u ook over waar u van wordt beschuldigd, dat wil zeggen dat u voortaan officieel wordt beschuldigd van het plegen van een strafbaar feit en hij verhoort u over de aangerekende feiten (of de feiten "waarvan u wordt beschuldigd").

Wat zijn uw rechten bij het verhoor door de onderzoeksrechter?

U hebt het recht om te worden geïnformeerd over elk van de u verweten feiten en over de handelingen die tijdens de procedure voor zware of lichte misdrijven op heterdaad of tijdens het voorbereidend opsporingsonderzoek, moeten worden verricht.

De onderzoeksrechter is verplicht u te informeren over uw recht om u te laten bijstaan door een advocaat van uw voorkeur. Deze mededeling moet, voordat u wordt verhoord, schriftelijk en rechtstreeks aan u worden gedaan in een voor u begrijpelijke taal. Als u geen keuze maakt, moet de onderzoeksrechter, op uw verzoek, een advocaat toewijzen.

U kunt alleen in het bijzijn van uw advocaat worden verhoord, tenzij u hier expliciet van afziet.

U hebt het recht te zwijgen wanneer u voor de rechter verschijnt. U moet van dit recht op de hoogte worden gesteld.

U hebt altijd het recht om terug te komen op verklaringen die u hebt gedaan; een bekentenis kan alleen tegen u worden gebruikt als deze vrij en vrijwillig tot stand is gekomen.

U hebt het recht om vragen aan de getuigen te stellen.

U hebt niet het recht om met uw advocaat te spreken tot aan het einde van het eerste verhoor. De rechter kan u, door middel van een gemotiveerd besluit, verbieden met uw familie en naaste vrienden in (schriftelijk) contact te staan voor een periode van maximaal tien dagen.

Kan ik worden bijgestaan door een tolk als ik de taal niet spreek?

De onderzoeksrechter moet voor het verhoor een beroep doen op een tolk, die alle vragen en antwoorden vertaalt en voor u, tijdens de herlezing, uw verklaring vertaalt.

Kan ik naar mijn land van herkomst worden gestuurd?

Nee. Als de autoriteiten van uw land u niet voor hetzelfde strafbare feit nodig hebben en de Luxemburgse autoriteiten aanvaarden dat het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek in uw land plaatsvindt, bent u verplicht in Luxemburg te blijven, zo nodig in de gevangenis.

Wordt er naar mijn strafblad gevraagd?

In de praktijk controleren de gerechtelijke autoriteiten de antecedenten in het kader van een onderzoek en derhalve ook uw strafblad.

Krijg ik informatie over de personen die tegen mij getuigen en over de bewijzen die er tegen mij gevonden zijn?

In het kader van uw recht om het dossier, normaal gesproken door tussenkomst van uw advocaat, in te zien, kunt u informatie krijgen over de personen die tegen u getuigen en over de andere bewijzen die tegen u gevonden zijn. Na het eerste verhoor hebt u toegang tot uw dossier. Op elk moment kunt u de onderzoeksrechter verzoeken de stukken uit uw dossier te raadplegen.

Word ik vrijgelaten of in hechtenis genomen?

Nadat u als verdacht bent aangemerkt en bent verhoord, kan de onderzoeksrechter u vrijlaten. Hij kan u ook in voorlopige hechtenis nemen door een bevel tot bewaring uit te vaardigen. U wordt dan door de politie naar een huis van bewaring gebracht. De onderzoeksrechter kan u verbieden contact op te nemen met de buitenwereld als een gerechtelijk onderzoek noodzakelijk is. Als dit verbod wordt opgeheven, kunt u vanuit de gevangenis telefoneren met uw naaste familie en vrienden, met inachtneming van het gevangenisreglement.

Op elk moment van de procedure hebt u het recht om voorlopige invrijheidstelling te verzoeken. Deze invrijheidstelling kan worden onderworpen aan de verplichting van het betalen van een borgsom en vereist dat domicilie in Luxemburg wordt gekozen.

Mag ik tijdens het onderzoek het land verlaten?

In het algemeen mag u tijdens het onderzoek het land verlaten, tenzij u gevangen zit. Wanneer u echter het risico loopt dat een lichte of een zwaardere gevangenisstraf (met een maximum van ten minste twee jaar als u inwoner van Luxemburg bent) wordt opgelegd, kunnen de onderzoeksrechter of de *Chambre du conseil* (raadkamer) opdracht geven voor een gerechtelijke controle, waarbij als verplichting geldt dat bijvoorbeeld de door de onderzoeksrechter vastgestelde gebiedsgrenzen niet worden overschreden.

Ik ben al in een andere lidstaat vervolgd voor hetzelfde misdrijf. Wat gebeurt er nu?

U kunt slechts één maal voor hetzelfde strafbare feit worden gestraft, maar dubbele vervolging blijft mogelijk zolang er geen definitief vonnis in een land is. Als in die lidstaat een onderzoek loopt, kunt u aan dat land worden uitgeleverd om daar, en niet meer in Luxemburg, te worden vervolgd en berecht.

Zitting van de *Chambre du conseil* (raadkamer) om te beslissen over de invrijheidstelling (4)

Als ik in hechtenis ben genomen, hoe en wie moet ik dan verzoeken om voorlopige invrijheidstelling?

Een verzoek om invrijheidstelling kan hoe dan ook worden ingediend, dat wil zeggen: op elk moment en zonder beperkingen in het aantal verzoeken. Het is een eenvoudig verzoek aan de *Chambre du conseil* (raadkamer) van de arrondissementsrechtbank.

Als u in voorlopige hechtenis zit, kunt u ook om voorlopige invrijheidstelling verzoeken door een eenvoudig schriftelijk verzoek aan het personeel te overhandigen.

Wat is de procedure en hoe lang duurt het?

Er wordt met spoed een uitspraak gedaan, uiterlijk drie dagen na indiening van het verzoek om voorlopige invrijheidstelling. Als verdachte moet u, en zo nodig uw advocaat, worden gehoord. De *Chambre du conseil* (raadkamer) van de arrondissementsrechtbank doet uitspraak op basis van een schriftelijk en gemotiveerd advies van de onderzoeksrechter.

Kan ik voorlopig in vrijheid worden gesteld tegen betaling van een geldbedrag (borgsom)?

Ja, de wet voorziet in een borgsom. De rechtbank kan u voorlopig in vrijheid stellen tegen betaling van een door hem vrij te bepalen bedrag. Dit bedrag waarborgt dat u voor de onderzoeksrechter en de rechtbank zult verschijnen en dat de straf en betaling van boetes en gerechtskosten worden uitgevoerd.

Word ik gecontroleerd als ik voorlopig in vrijheid wordt gesteld?

De invrijheidstelling kan gepaard gaan met plaatsing onder gerechtelijk toezicht. De autoriteiten kunnen u bepaalde verplichtingen opleggen, zoals een omgangsverbod ten aanzien van bepaalde personen of een reisverbod.

Is hoger beroep mogelijk tegen de uitspraken van de rechtbank?

Als u in vrijheid wordt gesteld, kan de procureur, binnen een dag na het bevel tot invrijheidstelling, hoger beroep instellen tegen dit besluit. In dat geval blijft u in hechtenis tot het *Cour d'appel* (hof van beroep) uitspraak doet.

U kunt altijd hoger beroep instellen bij het hof van beroep tegen de weigering van de rechtbank om u in vrijheid te stellen.

Gerechtelijk onderzoek van de zaak door de procureur/onderzoeksrechter en de rechten van de verdediging (5)

Welke verrichtingen kan de onderzoeksrechter doen?

Gedurende het gerechtelijk onderzoek heeft de onderzoeksrechter de beschikking over een groot aantal verschillende middelen om de feiten aan te tonen die ten grondslag liggen aan het gepleegde strafbare feit.

Zo kan de rechter een huiszoeking organiseren, getuigen horen, gelijktijdige getuigenverhoren regelen, opdracht geven voor een deskundigenonderzoek, telefoontap, plaatsbepaling van een telefoon en eventueel infiltratie.

Kan ik hoger beroep instellen tegen een verrichting van het gerechtelijk onderzoek?

U hebt het recht een verzoek in te dienen bij de *Chambre du conseil* (raadkamer) van de arrondissementsrechtbank tot nietigverklaring van een verrichting van het gerechtelijk onderzoek.

Dit verzoek moet tijdens het gerechtelijk onderzoek worden ingediend binnen vijf dagen nadat u kennis hebt genomen van de betreffende verrichting. Als u nalaat een nietigverklaringsverzoek hangende het onderzoek in te dienen, kunt u dat niet meer doen bij de zittingsprocedure.

Welke andere beroepsmogelijkheden heb ik?

Behalve nietigverklaring hebt u ook het recht om, hangende het onderzoek, om inachtneming of toepassing van een wettelijk toegekende mogelijkheid of toegekend recht te verzoeken. Als een reactie op uw verzoek ontbreekt of wordt geweigerd, kunt u zich hier later bij een ander gerecht op beroepen, door aan te voeren dat sprake is van een oneerlijk proces.

Om welke verrichtingen kan ik de onderzoeksrechter verzoeken?

Door tussenkomst van uw advocaat kunt u de onderzoeksrechter verzoeken verrichtingen te doen om uw onschuld te bewijzen. Zo kunt u verzoeken om een huiszoeking, een nieuw verhoor, het horen van bepaalde getuigen à décharge, het organiseren van een gelijktijdig getuigenverhoor of een deskundigenonderzoek.

U kunt aan de rechter elk document overleggen om uw onschuld te bewijzen of de rechter verzoeken om opheffing van beslagen op documenten, voorwerpen of bankrekeningen.

Procedure van sluiting van het gerechtelijk onderzoek en verwijzing naar de rechtbank (6)

Wat gebeurt er als het gerechtelijk onderzoek wordt beëindigd?

De onderzoeksrechter vaardigt het bevel tot sluiting van het onderzoek uit. Hij is dan van mening dat hij al het nodige heeft gedaan om achter de waarheid te komen en dat de verdachten kunnen worden berecht.

Wat zijn uw rechten na het sluitingsbevel?

Ten minste acht dagen voor het onderzoek van het dossier door de *Chambre du conseil* (raadkamer) van de arrondissementsrechtbank, wordt het dossier met het mogelijke advies van de onderzoeksrechter ter beschikking van u en uw advocaat gesteld. U hebt het recht kennis te nemen van alle uit het gerechtelijk onderzoek voortgekomen gegevens.

U hebt het recht om, in praktijk via uw advocaat, een memorie in te dienen, voordat de raadkamer uitspraak doet in de vorm van een buitenvervolginstelling (geen verdere vervolging wegens onvoldoende bewijs) of een verwijzing naar een rechtbank (om de verdachten te berechten).

U kunt hoger beroep instellen tegen genoemde besluiten van de onderzoeksrechter en de raadkamer: u kunt hoger beroep instellen tegen het besluit van de onderzoeksrechter of het besluit van de raadkamer van de arrondissementsrechtbank. Dit beroep wordt aanhangig gemaakt bij de raadkamer van het *Cour d'appel* (hof van beroep).

Kan ik vóór het proces bekennen schuldig te zijn aan alle of een deel van de ten laste gelegde feiten?

Op dit moment bestaat er in Luxemburg geen procedure om schuldig te pleiten.

Kan er vóór het proces iets aan de tenlastelegging worden veranderd?

De tenlastelegging kan vóór het proces worden veranderd voor zover bij het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek nieuwe feiten zijn ontdekt.

Links

[Wetboek van strafrecht](#)

[Wetboek strafrechtelijk onderzoek misdrijven](#)

■ Laatste update: 28/10/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.